

# Hva skjer med pengene i Malvik?

Kommuneøkonomi er fullt av ord som «netto driftsresultat», «disposisjonsfond» og «behovskorrigert avvik». Men bak ordene handler det om noe alle kjenner: **inntekter, regninger, sparepenger og lån**. Dette heftet forklarer — uten fagspråk — hva en grundig gjennomgang av Malviks økonomi fant. Og Malvik har en klar fortelling: en kommune i sterk vekst som har lånt mye for å bygge, og som nå strammer kraftig inn for å spare rundt 40 millioner kroner i året.

**~40 mill.**

så mye må kommunen kutte i de årlige driftsutgiftene, ifølge kommunens egen ledelse. «40-millionersmålet» preger alt

**125 %**

kommunens lån tilsvarer mer enn en hel årsinntekt — høy gjeld etter mye bygging i en kommune som vokser raskt

**7,7 %**

sparekontoen målt mot årsinntekten — så vidt over det laveste anbefalte nivået. En tynn buffer mot mye gjeld

**Tenk på kommunen som en husholdning:** Malvik er en ung familie i vekst. De har kjøpt og bygget mye — og dermed tatt opp **store lån**. Inntektene (skatt og statlige overføringer) går først og fremst til faste «regninger»: skole, barnehage, eldreomsorg og helse. Sparekontoen finnes, men er tynn — akkurat over det nivået en bør ha. Det er ingen rik «arv» i bakhånd. Derfor har familien satt seg et mål om å kutte rundt 40 000 kroner i året i utgifter, og holder igjen på det meste. Noen av innsparingene er smart husholdning — men noen er regninger de bare har skjøvet foran seg.

Grunnlaget for dette heftet er en full analyse bygget på åpne offentlige tall (SSB, Statsforvalteren, kommunens egne rapporter, tilsyn og revisjoner). Den tekniske rapporten viser alle kilder og utregninger. Hovedtallene her er fra 2025 — det siste året med endelige, reviderte tall (publisert 16. juni 2026).

## Malvik bruker mindre enn forventet på nesten alle de store tjenestene

For å sammenligne kommuner rettferdig kan man ikke bare se på kronebeløp — en kommune med mange barn trenger mer skole, en med mange eldre trenger mer omsorg. Staten har derfor et eget regnestykke som sier hva hver kommune *burde* trenge med akkurat sin befolkning. Vi har sammenlignet Malviks faktiske forbruk med dette «forventet behov»-tallet:

| OMRÅDE                                       | MER/MINDRE ENN FORVENTET PER ÅR | HVA BETYR DET?                                                                               |
|----------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Grunnskole                                   | 15 mill. mindre                 | Drives nøkternt — men lærertettheten ligger under den lovbestemte normen. Les side 3         |
| Administrasjon («byråkratiet»)               | 14 mill. mindre                 | Nest mest under forventet (etter grunnskole) — dels fordi vedlikehold er halvert. Les side 4 |
| Eldreomsorg og hjemmetjenester               | 13 mill. mindre                 | Drives nøkternt og «hjemme lengst mulig» — i hovedsak forsvarlig                             |
| Helsetjenester (legevakt, helsestasjon m.m.) | 10 mill. mindre                 | Under forventet                                                                              |
| Barnevern                                    | 2 mill. mindre                  | Så vidt under forventet                                                                      |
| Barnehage                                    | omtrent på behov                | Lå litt under året før, nå rett på                                                           |
| <b>Sosialhjelp m.m.</b>                      | <b>3 mill. mer</b>              | Eneste område over forventet — men avstanden krymper                                         |

**Det store bildet:** Malvik driver de fleste tjenestene *billigere* enn befolkningen tilsier. Det henger sammen med «40-millionersmålet»: kommunen har bestemt seg for å kutte rundt 40 millioner kroner i de årlige utgiftene, fordi den har høy gjeld etter mye bygging. Spørsmålet er ikke om Malvik sløser — det gjør kommunen ikke. Spørsmålet er hvor mye av innsparingen som er smart, nøktern drift, og hvor mye som egentlig er regninger skjøvet foran seg. Det ser vi på de to neste sidene.

Regnestykket viser altså en **nøktern kommune som strammer inn på nesten alt**. Det er ikke uvanlig for en vekstkommune med høy gjeld. Men to av innsparingene er verdt en nærmere titt: grunnskolen, der lærertettheten har ligget under den lovbestemte normen i flere år, og vedlikeholdet av kommunens bygg, som er halvert. Begge deler kan se ut som sparing nå — men kan bli dyrere senere.

## Når «sparing» egentlig er for få lærere

Grunnskolen er det området der Malvik bruker minst i forhold til forventet behov — rundt 15 millioner kroner mindre enn det befolkningen tilsier. På papiret ser det ut som effektiv drift. Men her er det viktig å forstå hva tallet skjuler.

Staten har en **lærernorm**: en regel om hvor mange elever det maksimalt kan være per lærer. Kommunerevisjonen i Trøndelag gikk gjennom skolene i Malvik og fant at kommunen **«over flere år» ikke har klart å oppfylle denne normen** — og at noen skoler fortsatt har for få lærere per elev. Med andre ord: en del av «innsparingen» på skole er ikke smart effektivisering, men rett og slett **for tynn bemanning** målt mot det loven krever.

**Det gode i bildet:** Til tross for stram bemanning holder de faglige resultatene seg godt (grunnskolepoengene ligger på et solid nivå). Det er mye takket være lærere og foreldre som strekker seg. Men det betyr også at kvaliteten henger på menneskene, ikke på rammene — og det er sårbart hvis presset øker.

**Hvorfor dette er viktig:** Lærernormen er ikke et sparemål kommunen kan velge bort — den er et lovkrav. Når skolene ligger under normen, betyr det at det ikke finnes mer å «spare» her uten å bryte loven dypere og svekke tilbudet til elevene. Videre kutt på skole treffer altså ikke fett, men kjernen i tjenesten.

Kort sagt: grunnskolens lave tall er i hovedsak **underdekning** — ikke et tegn på at Malvik driver skole spesielt smart. Det er den klareste påminnelsen om at en kommune som strammer hardt inn, til slutt treffer et gulv den ikke kan gå under.

## Tynn sparekonto, høy gjeld — og et vedlikehold som er halvert

### 7,7 %

sparekontoen  
(«disposisjonsfondet») målt mot  
årsinntekten — så vidt over det  
laveste anbefalte nivået

### 125 %

kommunens lån tilsvarer mer enn  
en hel årsinntekt — høyere gjeld  
enn det som regnes som  
bærekraftig

### 12 → 6 mill.

vedlikeholdsbudsjettet for  
kommunens bygg ble halvert i  
2024 — for å nå sparemålet

Her er den ærlige historien. Malvik er *ikke* en rik kommune med en stor sparekonto i bakhånd. Tvert imot: sparekontoen er tynn, og gjelden er høy.

### Ingen «arv» å lene seg på

Noen kommuner har et stort fond fra salg av kraftverk eller aksjer, som de kan tære på i dårlige tider. **Malvik har ikke noe slikt fond.** Sparepengene kommunen har, kommer fra at den år for år har klart å gå med litt overskudd — ikke fra avkastning på en formue. Sparekontoen ligger på 7,7 prosent av årsinntekten, så vidt over det laveste nivået fagfolk anbefaler. Samtidig er gjelden på rundt 125 prosent av en hel årsinntekt — høy, etter at kommunen har bygget mye i en periode med rask befolkningsvekst. Det er en **tynn buffer mot mye gjeld**, og det er nettopp derfor kommunen må stramme inn.

### Sparemålet — og regningen som skyves foran seg

For å nå «40-millionersmålet» har kommunedirektøren tatt et grep som kommunerevisjonen har merket seg spesielt: **vedlikeholdet av kommunens bygg ble halvert, fra 12 til 6 millioner kroner i 2024.** Prinsippet om å vedlikeholde byggene godt nok til at de varer, ble lagt bort til fordel for «brannslukning» — å bare reparere det som haster mest. Revisjonen påpeker at dette skjedde **i strid med et vedtak kommunestyret selv hadde gjort** (sak PS 24/19).

**Sparing eller utsatt regning?** Å la være å vedlikeholde bygg er ikke gratis. Det er som å droppe service på bilen: det sparer penger i år, men forfallet blir dyrere å rette senere. Denne «innsparingen» er derfor i stor grad en **regning skjøvet foran seg** — ikke penger kommunen faktisk har spart. En del av det som ser ut som lavt forbruk på administrasjon og bygg, er egentlig et etterslep som vokser.

Det ærlige bildet er altså verken «Malvik er blakk» eller «Malvik har god råd». Det er en vekstkommune med tynn sparekonto og høy gjeld, som disiplinert kutter mot et tydelig mål — der mye er fornuftig nøkternhet, men der noen av kuttene er kostnader som vil komme tilbake senere.

## Liten ordliste — «gresk» oversatt til norsk

### Netto driftsresultat

Det som er igjen av årets inntekter når alle regninger og renter er betalt. I 2025 hadde Malvik et lite overskudd (**pluss** 1,9 %) — så vidt over det anbefalte nivået. Marginen er knapp.

### Disposisjonsfond

Kommunens sparekonto — penger som i prinsippet kan brukes når noe svikter. Måles i prosent av årsinntekten. Malvik: 7,7 % — så vidt over det laveste anbefalte nivået (~8 %). En tynn buffer.

### Netto lånegjeld

Kommunens «boliglån». Malviks gjeld tilsvarer rundt 125 % av en hel årsinntekt — høyt, etter at kommunen har bygget mye i en periode med rask vekst. En viktig grunn til at den strammer inn.

### Behovskorrigert / utgiftsbehov

Statens regnestykke for hva en kommune burde trenge, ut fra hvor mange barn, unge og eldre den har. Det gjør det mulig å sammenligne Malvik rettferdig med helt ulike kommuner — og det er dette som viser at Malvik driver de fleste tjenestene under forventet behov.

### Lærernormen

En lovbestemt regel for hvor mange elever det maksimalt kan være per lærer. Malvik har «over flere år» ikke oppfylt normen på alle skoler — derfor er det lave skoletallet i hovedsak underdekning, ikke smart sparing.

### Verdibevarende vedlikehold

Å vedlikeholde bygg jevnt så de varer, i stedet for bare å reparere det som haster («brannslukning»). Malvik halverte vedlikeholdsbudsjettet i 2024 og la dette prinsippet til side — i strid med kommunestyrets eget vedtak. Det sparer penger nå, men bygger opp et etterslep som blir dyrere senere.

### Eiendomsskatt

En skatt kommunen kan velge å kreve inn på eiendommer. Malvik **har** denne skatten (på bolig, fritidsbolig og næring) — i motsetning til mange rikere nabokommuner. Den demper kuttbehovet, men fjerner det ikke.

### Endelige tall

2025-tallene er nå endelige (reviderte), publisert av SSB 16. juni 2026, og er hovedåret i dette heftet. 2024-tallene står igjen som sammenligning. Alle hovedkonklusjoner bygger på endelige tall.

### Hvor kommer tallene fra?

Alt bygger på åpne kilder: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA), statens fordelingssystem, Malviks egne årsrapporter og budsjetter, statlige tilsyn og kommunerevisjonens rapporter (Revisjon Midt-Norge / Konsek Trøndelag). Hver eneste tallpåstand er sporbar til kilden, og hele analysen ble til slutt «angrepet» av en egen kvalitetskontroll som lette etter feil.

---

Folkeversjon, oppdatert 16. juni 2026. Tall i millioner kroner der annet ikke er sagt; hovedår 2025 (2024 som sammenligning). Viktig presisering: når analysen sier at noe koster «mindre enn forventet», betyr det ikke at tilbudet er dårlig — det kan være bevisst, nøktern drift. Men noen av innsparingene (lærertetthet under norm, halvert vedlikehold) er underdekning eller kostnader skjøvet fram i tid, ikke sløsing som er fjernet. Poenget er at valgene bør tas med åpne øyne, og at noen må si hva som skal betale for hva.